

בית המשפט העליון
בירושלים

בג"ץ 20/_____

העותרת: צלול - עמותה לאיכות הסביבה, ע.ר. 580350940
ע"י ב"כ עוה"ד חיה ארז ואו עוה"ד חגי קלעי ואו עוה"ד אוהד רוזן
מר' מזא"ה 22א, תל אביב
טל: 03-9070770, פקס: 03-9070771

- נ ג ד -

המשיבים: 1. מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה

2. נציג שירות המדינה

באמצעות מחלקת בג"צים

רח' צלאח א-דין 31

טל: 073-3925590; פקס: 02-6467011

(המשיבים)

3. פורום מוניציפלי ירוק

ע"י עו"ד חיזקי סיבק

מועצה אזורית עמק חפר, ליד מדרשת רופין

טל: 09-8981602; פקס: 09-8941280

(המשיב הפורמאלי)

עתירה למתן צו על-תנאי

ובקשה לקביעת דיון דחוף בעתירה

מוגשת בזאת לבית המשפט הנכבד עתירה למתן צו המורה למשיבים 1-2 ליתן טעם ולנמק:

1. מדוע לא ישיבו מידית לעבודה מלאה בעבודתם כמפקחים את כלל עובדי מערך הפיקוח והאכיפה במשרד להגנת הסביבה אשר עבודתם מתבצעת מחוץ למקום עבודה כהגדרתו בתקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), תש"ף-2020 (להלן: "תקנות הגבלת מספר עובדים");

נספח 1: תקנות הגבלת מספר עובדים בנוסחן נכון ליום 19.4.2020.

2. **לחילופין,** מדוע לא יוגדרו עובדי מערך הפיקוח והאכיפה במשרד להגנת הסביבה כעובדים חיוניים ויושבו מידית לעבודתם המלאה.

כן מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן כל סעד אחר שימצא לנכון.

[ההדגשות בציטטות הוספו, אלא אם נאמר אחרת]

פתח דבר ועיקרו

1. ניתן להניח כי מרבית הציבור, בכובעם כפרטים ובכובעם כחלק מתאגידים, פועלים בימים אלו של מגפה מתוך כבוד לחוק. עיני המדינה, על רשויותיה השונות, כמו גם תשומת לב גופי התקשורת, מופנים להתמודדות המיידית והדחופה עם מחלת הקורונה, המסכנת את בריאות הציבור.
2. אלא ששעת חירום זו היא אף שעת כושר לאלו שמבקשים לחמוק מעינה המפקחת של המדינה. גופים תעשייתיים, פרטיים וציבוריים כאחד, מנצלים את חוסר תשומת הלב הציבורית, ומפריים, ברגל גסה, את הוראות הדין בכל הנוגע להגנת הסביבה.
3. כך, בנימוק של שעת החירום, הושבתו מרבית שירותי הפיקוח של המשרד להגנת הסביבה, והם פועלים כיום, למיטב הידיעה, ברף של 30% בלבד. גורמי המפגעים - מפעלים, אתר בניה, מתקני טיהור שפכים, גורמי טיפול בפסולת - לא חדלו מפעולתם.
4. זהו, למרבה הצער, הטבע האנושי ובעיקר - הטבע התאגידי. כאשר ניתנת הזדמנות להשיא רווחים בקלות, מבלי להיתפס, אין די בהכרת החוק לבדה כדי למנוע את השתת ערכי הטבע המוגנים - הנחלים, הקרקע, האוויר, היס, מי התהום, החי והצומח.
5. מפגעים סביבתיים אלו משמעותם - בראש ובראשונה - פגיעה בחיי אדם. מדובר בפגיעה שאינה פחותה בחומרתה מפגיעתה של מגפת הקורונה עצמה. זיהום אוויר לבדו, הוא גורם התמותה של כ- 2,000 אנשים בישראל בשנה; השימוש באסבסט בבניה הוא גורם מסרטן, המסכן את חיי הפועלים כמו גם את הציבור בסביבת אתר הבניה; הטמנת פסולת אלקטרונית או שריפתה, הם מהגורמים הקטלניים ביותר (ועוד בטרם הפחתת הפיקוח, שיעור ניכר מהפסולת האלקטרונית בישראל טופל בדרך האסורה של שריפה במשרפות בשטחי יהודה ושומרון); מפגעי קרינה, חומרי הדברה ושימוש בחומרים רעילים בתעשייה אף הם משפיעים בצורה משמעותית של בריאות הציבור.
6. גם הפגיעה במערכות האקולוגיות, בחי ובצומח ובבתי הגידול שלהם, היא פגיעה ארוכת טווח ובלתי הפיכה. השירותים שנותנות מערכות אקולוגיות אלו, במדינה שממילא מתמודדת עם צפיפות רבה והתמעטות השטחים הפתוחים והבלתי מופרים, היא פגיעה חמורה באיכות החיים (פגיעה שתמחורה הכלכלי, בהתאם למתודות בכלכלת סביבה, היא בהיקף של עשרות ומאות מיליארדי ₪).
7. כך, אפילו בימים אלו, שבהם הציבור ככלל אינו מצוי במרחב הפתוח (ומסוגל להתריע על מפגעים הנראים בעין), ובהם הפיקוח של המשרד להגנת הסביבה הוא ברף מינימלי, מתקבלים דיווחים על מפגעים סביבתיים רבים וחמורים, ובכללם:
 - זיהום משפכים וקולחין, המוזרמים שלא כדין לנחלים (ומשם מגיעים למי תהום ולקרקע) ולים;
 - עליה מקומית במזהמי אוויר ותקלות בניטור מחייב של זיהום אוויר באיזורי תעשייה;
 - ביצוע עבודות בניה ללא היתר או בניגוד לתנאי ההיתר, לרבות של פרויקטים גדולים;
 - כריתת עצים ללא היתרי כריתה;
 - השלכת פסולת לשטחים פתוחים;

- גניבת חול מחופי ים ;

- ועוד ועוד.

8. ונציין, לא יכולה להיות מחלוקת כי אף בשגרה, מספרם של המפקחים במשרד להגנת הסביבה נמוך בצורה קיצונית, ואינו מתאים למכלול המשימות המוטלות על כתפיהם. "מחלת רקע" זו, של הפיקוח על הגנת הסביבה, הופכת את פגיעתה של מגפת הקורונה, וצמצום הפיקוח בגינה, לקשה וחמורה בהרבה.

9. במישור המשפטי - כפי שנסביר מיד, תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (להלן: **תקנות שעת החירום**) אינן קובעות שיש לצמצם את פעילותם של מפקחי הגנת הסביבה להיקף של 30% מהמפקחים, וודאי שאינן מחייבות את צמצום הפעילות. זאת, שכן עניינן של התקנות בהגבלת היקף הפעילות **בו זמנית במקום עבודה** שהוא מבנה או קבוצת מבנים סגורה. אלא שעבודתם של המפקחים אינה מבוצעת במשרדי המשרד להגנת הסביבה. ממילא, במישור התכליתי – אין כל השפעה להמשך עבודתם של המפקחים, שעיקרה בשטח ובמפעלים השונים שפועלים בתקופה זו, כדי להשפיע כהוא זה על הסיכון של התפשטות הקורונה.

10. ממילא, אפילו אם היה אפשר לפרש את הרישא להוראת סעיף 2(ב) לתקנות שעת החירום כקובע רף של 30% בכל הנוגע לתעסוקת מפקחי הגנת הסביבה, התקנות מאפשרות למשיבים לחרוג מרף זה. המשיב 2 רשאי לחרוג לרף של 35%, וחריגה מעבר לרף זה דרושה את הסכמת המשיב 1. החלטה שלא לאשר את פעילות המפקחים – בנסיבות שבהם המפעלים, אתרי הבניה, אתרי הפסולת ואתרי הטיפול בשפכים עובדים ללא הפסקה – היא חריגה קיצונית ממתחם הסבירות.

11. ונציין ונדגיש – בטרם נעבור לעתירה לגופה – **מדובר בעובדים בודדים**. כלל המפקחים של המשרד להגנת הסביבה מונים כ-50 איש. אלא שעבודתם הכרחית להצלת חייהם ולשמירה על בריאותם של כלל תושבי ואזרחי ישראל. אלא שבמקום לבצע את תפקידם, חלקם הוצאו לחופשה כפויה, חלקם סופחו למשטרה הכחולה (וממילא, מדובר בקומץ למול אלפי השוטרים במשטרה) ורק מתי מעט עודם משמשים בתפקידם – כמפקחים על הגנת הסביבה. הגם שהנתונים המדויקים לא פורסמו, למיטב הידיעה, **כיום פועל פקח אחד בלבד בכל מחוז**.

ב. הצדדים לעתירה

12. העותרת, **צלול - עמותה לאיכות הסביבה**, נוסדה ב-1999. מטרתה לתת לים צלול ולנחלים נקיים והיא נחשבת כיום כשומרת הסף של הים ושל הנחלים בישראל, הפועלת להפסקת זיהום הים התיכון על-ידי רשויות מקומיות, תאגידים ומפעלים, ובמגוון אמצעים להעלאת הנושא על סדר היום הציבורי. לצורך עבודתה מפעילה העותרת צוות מגוון הכולל אנשי מקצוע מתחומים שונים: אנשי סביבה, אנשי אקדמיה, אנשי יחסי ציבור, עורכי דין, מתנדבים ועוד.

לעותרת, כגוף ציבורי מוכר העוסק בנושאי הגנת הסביבה, נתונה זכות עמידה בעתירה על יסוד הכרת הפסיקה במעמדו של עותר כן ורציני המצביע על בעיה ציבורית אשר פתרונה דרוש למען הצדק (בג"צ 217/80 סגל נ' שר הפנים, פ"ד לד (4) 429). העותרת הגישה עתירות לבג"ץ ולבתי המשפט המנהליים במסגרת מאבקים עקרוניים ותקדימיים הנוגעים להגנה על הסביבה והים (בג"צ 332/00 צלול נ' רשות הנמלים והרכבות ואח' (29.5.2000), עתמ 3136/06 צלול ואח' נ' הועדה למתן היתרים להזרמת שפכים לים ואח' (14.6.2006), עת"מ 4152/07 צלול נ' הועדה למתן היתרים להזרמת שפכים לים ואח'.

25.6.2007), בג"ץ 7755/14 צלול נ' הממונה על ענייני הנפט (28.12.16), בג"ץ 7995/15 צלול נ' הרשות הממשלתית למים וביוב, עת"מ 53393-06-15 צלול נ' משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים (14.11.16)).

13. המשיב 1, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה, הוא מי שאמון על ההחלטה אילו עובדים ימשיכו לעבוד בתקופת החירום הנוכחית.

14. המשיב 2, נציב שירות המדינה, הוא שאמון על מתן היתר לעובדים שעליהם חלות הוראות תקנות שעת החירום לעבוד בתקופת החירום מעבר למכסה הקבוצה בתקנות.

ג. העובדות הדרושות לעתירה

15. עיקרה של העתירה הוא במישור המשפטי, ועניינה בפרשנות ובישום של תקנות שעת החירום בכל הנוגע לעבודתם של פקחי הגנת הסביבה.

16. ברקע לדיון זה, העובדות הדרושות לעתירה זו הן שלוש:

(1) במצב שגרה – סובל המשרד להגנת הסביבה מתת תקן למפקחים, באופן שאינו מאפשר פיקוח ברף המינימלי הדרוש לפיקוח על מפגעים פוטנציאליים.

(2) על פי מיטב הידיעה, ולאחר פניה בכתב ובירורים בעל פה מול הגורמים הרלבנטיים – היקף עבודתם של המפקחים מטעם המשרד להגנת הסביבה הופחת בתקופת תוקף התקנות ל-30% זאת, כאשר במקביל, כלל המפקחים מטעם המשטרה הירוקה הוסבו בתקופה זו למשטרה הכחולה, למעט אחד בכל מחוז.

(3) המפעלים, אתרי הבניה, מתקני הטיפול בפסולת, מתקני הטיפול בשפכים וכיו"ב – עודם עובדים בהיקפים ניכרים (ורבים מהם – בהיקף מלא).

17. די בשלוש עובדות אלו כדי להבהיר כי רמת הפיקוח במצב החירום מצויה הרחק מתחת למינימום הפיקוח הנדרש. במצב דברים זה – אפילו אם היקף יצירתם של מפגעים היה נשאר כבשגרה, המשמעות הייתה נזק בריאות וסביבתי ארוך טווח, ושחלקו – בלתי הפיך.

18. אלא שמוכן, כי שילוב נסיבות זה הוא בבחינת פרצה הקוראת לגנב. לאלו מבין גורמי המפגע הפוטנציאליים שנכונים לעבור על החוק (ולמרבה הצער, כאלו יש לא מעט) נוצר תמריץ ברור לרכז את הפעילות האסורה לתקופה זו שבה אין דין ואין דיין.

19. ואכן, העדויות מהשטח מלמדות על עליה בסוגי המפגעים השונים. עלייה זו נכרת במיוחד בשים לב לכך ששניים מגורמי הדיווח העיקריים על מפגעים – הציבור והמפקחים של המשרד להגנת הסביבה – אינם נמצאים בהיקף משמעותי בשטח. משכך, שיעור המפגעים שמתגלים על ידי הציבור והמפקחים במצב החירום נמוך בהרבה משיעור המפגעים שמתגלים במצב השגרה על ידי גורמים אלו.

20. אם כן, סדר דיונונו יהיה כמפורט להלן.

21. ראשית, נעמוד בקצירת האומר על המשמעות הקטלנית, לחיי אדם, לחי ולצומח, של עלייה בהיקף המפגעים הסביבתיים.

22. שנית, נעמוד על "מחלת הרקע" של הפיקוח על הגנת הסביבה, היא היעדר המשאבים הדרושים לפיקוח ברף המינימלי הרצוי בשגרה.

23. **שלישית**, נעמוד על האופן שבו המשיבים פירשו את תקנות שעת החירום.
24. **ורביעית**, ניתן פירוט חלקי של הדיווחים שהגיעו לידי העותרת, על עלייה ברמת המפגעים הסביבתיים הנוצרים בתקופת חירום זו.
25. נציין כבר עתה, ונשוב לכך בסיום הדברים, כי כל האמור הוא על בסיס המידע הציבורי הידוע, משפניית העותרת, כמו גם המשיבה הפורמאלית, לא נענתה.

1.ג. מפגעים סביבתיים מסכנים חיי אדם, פוגעים באיכות החיים, בחי ובצומח

26. לא יכולה להיות מחלוקת, כי מפגעים סביבתיים – זיהום אוויר, קרקע, מי תהום, נחלים וכיו"ב – הם מגורמי התמותה המשמעותיים בישראל. מאות ואלפי ישראלים מידי שנה מתים כתוצאה מחשיפה למפגעים סביבתיים.
27. כך, על מנת לסבר את האוזן, זיהום אוויר לבדו אחראי לתמותה של כ-2,000 ישראלים מידי שנה.¹ חשיפה לאסבסט, באתרי בנייה, היא גורם מסרטן משמעותי.² טיפול שלא כדן בפסולת אלקטרונית, בדרך של הטמנה או שריפה, גורם למקרים קיצוניים של סרטן (וטיפול שכזה בפסולת אלקטרונית, שמקורה בישראל, נעשה בדרך שגרה בישובי יהודה ושומרון, בהעדר מניעה מספקת של שינוע הפסולת לשטחים, ונוכח העלות הגבוהה ליצרני הפסולת של הטיפול בה).³ מפגעי קרינה, מפגעים שמקורם בשימוש בחומרי הדברה וחומרים רעילים ועוד – כל אלו פוגעים בבריאות כלל הציבור, כמו גם ביכולת הכלכלית של משפחות רבות להתקיים.
28. עובדות אלו לא יכולות להיות שנויות במחלוקת. כך, המשרד להגנת הסביבה עצמו מתריע מפני סיכונים אלו ממש, שעלולים להתממש בהיעדר פיקוח, ומציין כי הגברת הפיקוח והאכיפה היא משימה מצילת חיים. כך, בלשון המשרד, שהגדיר יעד זה כאחד מהיעדים לשנת 2019:

"הגברת הפיקוח והאכיפה - הצלת חיים ושיפור הבריאות על ידי הגברת פעילות הפיקוח והאכיפה של המשרד במאות אחוזים, באמצעות הקמה והכשרה של יחידות פיקוח מחוזיות, ביצוע מבצעי פיקוח כלל משרדיים, ייעול והגברת האפקטיביות של שיטות האכיפה לשם יצירת הרתעה, מתן מענה מהיר ומקצועי לעבירות סביבתיות, טיפול שוטף בתיקים ועוד"

29. משכך – יש לקבוע בצורה חד משמעית – הערך שעומד על הפרק, ואשר נפגע מצמצום הפיקוח – הוא **חיי אדם**. במישורין, שכן העדר הפיקוח גורם לתחלואה ותמותה. ובעקיפין, שכן הרס הסביבה האקולוגית, והפגיעה בחי ובצומח, פוגעים פגיעה קשה באיכות החיים.

¹ ראו: "בריאות וסביבה בישראל 2017", משרד הבריאות, הקרן לבריאות וסביבה, וכן מאיה פלח, "זיהום אוויר: הרוצח השקט", זווית סוכנות ידיעות למדע וסביבה (2016)

² ראו פרסום משרד הבריאות והמשרד להגנת הסביבה בקישור הבא:

https://www.health.gov.il/PublicationsFiles/BSV_Asbestos.pdf

³ ראו לדוגמא:

Davis, John-Michael & Garb, Yaakov. (2018). Quantifying flows and economies of informal e-waste hubs: Learning from the Israeli–Palestinian e-waste sector. The Geographical Journal. 10.1111/geoj.12275.

30. בהמשך לכך, נציין כי גם באמות מידה כלכליות, מדובר בנזקים בהיקפים אדירים. רק העלות של טיפול בזיהומים (דוגמת זיהומי קרקע וזיהומי מי תהום) מגיעה למאות מיליוני ₪. בהמשך לכך, בהתאם לשיטה הערכה כלכלית ישירות ועקיפות לכימות נזק סביבתי,⁴ שאומצה על ידי המדינה,⁵ השווי הכלכלי של גריעת השירותים הנגרמת מהפגיעה בקרקעות, בנחלים, במי התהום וביס מהמפגעים השונים ברחבי המדינה מגיעה למיליארדים רבים של שקלים. מתן הפתח ליצירתם של מפגעים חדשים, שיביאו לגריעת שירותי מערכת לאורך שנים ארוכות, משמעותו נזק כלכלי עצום בהיקפו.

31. וברי – כי אין עניינה של עתירה זו בכימות נזקים כאלו ואחרים. אלא שהאמור הובא על מנת שבפני בית המשפט תעמוד תמונה ברורה של המחיר, בחיי אדם ובאיכות חיים, שכרוך בצמצום הפיקוח על גורמי מפגע.

2.ג. גם בשגרה – המשאבים המוקצים לצורך הפיקוח על גורמי מפגע אינם

מספיקים לביצוע משימות הפיקוח ההכרחיות

32. מערך הפיקוח והאכיפה סובל ממחסור בתקנים ומשאבים גם בימי שגרה. עמד על כך גם מבקר המדינה בדו"ח השנתי 69 שפורסם ביום 6.5.19, אשר בדק היבטים שונים בנושא האכיפה הסביבתית שמבצע המשרד להגנת הסביבה נגד מעוולים סביבתיים, וביניהם מצוקת כוח האדם במשרד בתחום האכיפה. על-פי המבקר:

”המשרד מתקשה באכיפה בתחומים שבאחריותו, בין היתר, בשל היעדר הלימה בין היקף האכיפה שגדל בתחום מקצועי ומורכב, ובין משאבי כוח האדם הנדרשים לכך - הן בהיבט הכמותי והן בהיבט האיכותי”.

33. המבקר מצטט מסמך ייעוץ בנושא מבנה ארגוני למשטרה הירוקה משנת 2013, שהתבסס על מחקר שנערך בשנת 2010 בנושא תקינת כוח אדם, על-פיו, כדי לעמוד ביעדים הכמותיים שהגדיר סמנכ”ל בכיר לאכיפה למשטרה הירוקה, נדרשה לה תוספת של כ- 60 תקנים (יותר מהכפלה של כוח האדם ל-110 תקנים). המספר אינו מתייחס למפקחי המשטרה הירוקה, אלא לכלל עובדיה. על פי דו”ח המבקר, המבוסס על נתוני המשטרה הירוקה, כלל העובדים במשטרה הירוקה בשנת 2018 עמד על 44 עובדים בלבד. וכך כותב המבקר:

”מהמסמכים עולה כי מנהלי מערך האכיפה במשרד להג”ס סבורים כי כוח האדם הנוכחי אינו מאפשר אכיפה מספקת. גם היועצת המשפטית של המשרד סבורה כך, והיא ציינה בפני משרד מבקר המדינה כי הפערים שבין התפקידים שבאחריות המשרד להג”ס לבין המשאבים שעומדים לרשותו, במיוחד בהיבטי כוח אדם, הם בלתי סבירים: פחות מ-30 מפקחי המשטרה הירוקה צריכים לפקח על עשרות חיקוקי הסביבה, להכין תיקים מורכבים מהבחינה הראייתית, לאסוף מודיעין ולפתח מומחיות ייחודית.” (שם, עמ’ 137)

34. תמונה עגומה לא פחות עולה ביחס לתקני פיקוח ואכיפה במחוזות השונים של המשרד להגנת הסביבה. כך לדוגמה, נכתב בדו”ח כי: ”מנהל מחוז דרום ציין בפני משרד מבקר המדינה כי:

4 ראו בקר ופרידמן, ”היבטים כלכליים של איכות סביבה” פרק שביעי (2019)
 5 ת”צ 49319-12-14 אברהם נ’ חברת קו צינור אילת אשקלון בע”מ (17.3.2020)

"יש בעיה קשה של שיהוי הליכים משפטיים, הם נמשכים שנים. הסיבות הם עומס בלתי נסבל של אירועים מול מצבת כוח האדם וכי כל אחת מפעולות האכיפה דורשת תשומות רבות בזמן וכוח אדם, בעיקר של רכזת האכיפה והרכזים המקצועיים. ... לפיכך ציין מחוז דרום כי הוא מתמקד ב"כיבוי שריפות" ומתקשה לשמור על רצף טיפולי וסדר בפעילותו. לעיתים הוא אף מאתר עבירה ואינו מטפל בה מפני שעומדים לפתחו נושאים דחופים יותר. עוד עולה מדברי מנהל מחוז דרום כי המשאבים המצומצמים העומדים לרשותו משפיעים לרעה על היקף האכיפה הפלילית".

35. ולגבי מחוז מרכז כותב המבקר :

"נתונים שנמסרו ממחוז מרכז במהלך הביקורת מלמדים כי במהלך 16 שנים עלתה מצבת כוח האדם במחוז בארבעה תקנים בלבד, מ-32 תקנים ל-36 תקנים (באיוש מלא). שינוי מצומצם זה במצבת כוח האדם במחוז מרכז במשך 16 שנים, מדגים את הקשיים שעלים מתמודדים המחוזות במשרד להג"ס בכל הקשור לכוח אדם אל מול היקף המטלות שבאחריותם".

36. כאמור, גם המשרד להגנת הסביבה עצמו הציב כיעד לשנת 2019 את חיזוק מערך הפיקוח והאכיפה, שכן היקף העבודה הנדרש מחייב הוספת מפקחים, והוספת כל פקח היא בגדר הצלת נפשות רבות בישראל.

ג.3. צמצום כוח האדם במשרד להגנת הסביבה בעקבות מגיפת הקורונה

37. בעקבות התפשטות נגיף הקורונה, נכנסו לתוקף, ביום 17.3.20, תקנות הגבלת מספר עובדים אשר עודכנו והוחמרו ביום 22.3.20. תוקף התקנות היה אמור לפוג ביום 16.4.20, וביום 14.4.20 תוקפן הוארך עד ליום 19.4.20. ביום 18.4.20, הוארך תוקפן פעם נוספת עד ליום 30.4.20.

38. התקנות קובעות כי, ככלל, במקום עבודה לא יהיו בו זמנית למעלה מ-10 עובדים או 15 אחוזים ממצבת העובדים, לפי הגבוה מביניהם (תקנה 2(א)), ומפרטות גורמים המוחרגים מהמגבלה. תוקף התקנות

39. מקום עבודה מוגדרות בתקנות כדלקמן :

"מקום עבודה" – מקום המוחזק בידי מעסיק, שבו מועסקים עובדיו, וכן כל מקום שנעשית בו עבודה לצורכי עסק או משלח יד, והכול בין שמקום העבודה כאמור כולל מבנה אחד ובין שהוא כולל כמה מבנים;

40. דהיינו, הגדרת מקום העבודה מתייחסת למבנה סגור שבו קיימת בו סכנת הדבקה, שכן עובדי המעסיק שוהים בו בו-זמנית ומכאן שקיימת בו התקהלות.

41. כך, לדוגמה, בהתאם להגיון של צורך במניעת התקהלות, מוחרגים מהמגבלות מקומות עבודה בענף הבניה, וזאת, כל עוד העובדים אינם שוהים במבנה סגור, כאמור בתקנה 2(ג)(1) :

"מקום עבודה שעוסקים בו בעבודות בינוי או בעבודות תשתית, שאינן כוללות התקהלות במבנה סגור – 100 אחוזים ממצבת העובדים; לעניין זה, "מבנה סגור" – מבנה שהותקנו בו 70% ממספר החלונות והדלתות;

42. סעיף 2(ב) לתקנות הגבלת מספר עובדים מתייחס ספציפית לעובדי משרדים ממשלתיים ושירותים ספציפיים כגון הרשות הארצית לכבאות והצלה, הרשות להגנת עדים ועוד. לגבי משרדים מסוימים

ההתייחסות מפורשת – כך לדוגמה מותרת עבודתם של 100% מעובדי משרד הבריאות ועבודת 75% מעובדי משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, למעט זרוע העבודה.

43. לגבי משרדי ממשלה שלגביהם לא נקבעו מגבלות ייחודיות, וביניהם המשרד להגנת הסביבה, מגדירה תקנה 2(ב)(9) כי מותרת עבודתם של 30% ממצבת העובדים השוהים בו זמנית במשרד, וכי בתנאים מסוימים ניתן לחרוג ממגבלה זו. לאור חשיבות סעיף זה לענייננו, נביא אותו כאן במלואו:

”משרד ממשלתי שאינו מנוי בתקנות משנה (1) עד (8) – 30 אחוזים ממצבת העובדים, ואולם רשאי המנהל הכללי של משרד ממשלתי להורות על העלאת מספר העובדים המרבי המותר לשהייה בו-זמנית באותו משרד ממשלתי עד לשיעור של 35 אחוזים ממצבת העובדים, אם מצא כי העלאה כאמור נדרשת לצורך הבטחת פעילותו החיונית של המשרד; הורה המנהל הכללי של משרד ממשלתי כאמור, ומצא הממונה כי לשם הבטחת פעילותו החיונית של אותו משרד נדרשת העלאה נוספת של מספר העובדים המרבי המותר לשהייה בו-זמנית, רשאי הוא להורות על העלאת השיעור האמור מעבר ל-35 אחוזים ממצבת העובדים, ובלבד ששיעור התוספת הכוללת של העובדים בכלל משרדי הממשלה שהוראות פסקה זו חלות עליהן, לא יעלה על 2 אחוזים מכלל העובדים במשרדי הממשלה האמורים;”

44. ביום 20.3.20, יום אחד לפני כניסת תקנות הגבלת מספר עובדים לתוקף, התקבלה החלטת ממשלה מספר 4910 (להלן: **”החלטה 4910”**) בדבר **”היערכות המגזר הציבורי לעבודה במתכונת חירום בתקופת משבר נגיף הקורונה”**, שמטרתה להסדיר את הפעילות התקינה של משרדי הממשלה והמגזר הציבורי ולשמור על בריאות הציבור ובריאות עובדי המגזר הציבורי, תוך שמירה על מתן שירותים חיוניים לציבור.

45. ההחלטה קבעה כי כל משרד ממשלתי ויחידת סמך יערוך רשימת עובדים חיוניים לתקופה שבה התקנות יעמדו בתוקפן. העובדים שיכללו ברשימה הם כדלקמן:

”ברשימת העובדים החיוניים יכללו עובדים שעבודתם חיונית לטובת הסיוע הישיר של המשרד להתמודדות עם השלכות התפשטות נגיף הקורונה או לצורך שימור הרציפות התפקודית ושירותי הליבה של המשרד בטווח המיידני”

46. עוד נקבע בהחלטה כי יקבעו כללים והנחיות שיאפשרו לעובדים חיוניים ועובדי מחשוב לבצע את עבודתם ממקום מגוריהם במהלך תקופת החירום.

47. ביום 31.3.20 התקבלה החלטת ממשלה נוספת, החלטת ממשלה מספר 4947, המתקנת ומחמירה את החלטה 4910. בהחלטה נקבע כי מנהל משרד לא יאפשר כניסה או שהייה של עובדים חיוניים, במקום העבודה, בשיעור העולה על 20% ממצבת העובדים (סעיף 1א(3) להחלטה 4910).

48. עוד נקבע בסעיף 1(ב) להחלטה 4910 כי משרד לא יסרב לבקשת משטרת ישראל להעמיד מפקח לטובת סיוע למשטרה לשם ביצוע אכיפה לפי תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם) (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), תש”ף-2020, ככל שהמפקח אינו כלול ברשימת העובדים החיוניים של המשרד.

נספח 2: החלטות ממשלה מספר 4910 ו-4947 מיום 20.3.20 ומיום 31.3.20 בהתאמה.

49. בעקבות החלטה 4910 שלחו נציב שירות המדינה והממונה על השכר והסכמי העבודה למנכ"ל משרד הממשלה מכתב המעדכן את הנחיותיהם הקודמות, מיום 17.3.20, בעניין היערכות משרד הממשלה להמשך הפעילות במתכונת חירום, באמצעות מצבת כוח אדם מצומצמת.

50. המכתב הדגיש כי לאור המגבלות, עובדים שלא הוגדרו כעובדים חיוניים אינם יכולים להמשיך לעבוד בכלל (במשרד או בבית). בנוסף, דווח על הסכם קיבוצי מיוחד שנחתם בין המדינה ומעסיקים נוספים להסתדרות, על פיו בתקופה שממועד כניסת התקנות לתוקף, ביום 22.3.20 ועד ליום 16.4.20 עובדים שאינם ברשימת העובדים החיוניים יהיו בחופשה על חשבון ימי החופשה השנתית שלהם וכי הוראות אלו הוחלו על כלל העובדים בשירות המדינה במסגרת תקנות יציאה לחופשה. ביום 13.4.20 דווח על-ידי משרד האוצר על הסכמות חדשות, על פיהן בין 17.4.20 – 30.4.20 עובדים שאינם חיוניים יהיו בחופשה בתשלום שכמחציתה על חשבון יתרת ימי החופשה הצבורה של העובד וכמחציתה על חשבון המעסיק.

51. ביום 22.3.2020 שלח מר אלעד עמיחי, סמנכ"ל בכיר למינהל ומשאבי אנוש במשרד להגנת הסביבה, לסמנכ"לים ולמנהלי המחוזות במשרד מכתב בדבר הנחיות לעבודה.

52. מר עמיחי הודיע למכותבים כי בעקבות כניסת התקנות לתוקף הוכנה רשימת עובדים חיוניים לעבודה בחירום הכוללת כ- 30% מעובדי המשרד, שמטרתה לשמור על רציפות תפקודית של כלל יחידות המשרדי באילוצי השעה. הובהר כי מדובר ברשימה קשיחה, אשר מנכ"ל המשרד רשאי להגדיל ב- 5% בהתאם לצרכים שיעלו; כי מלבד העובדים הקבועים, אשר יעבדו במקום העבודה הקבוע או מהבית, בהתאם לצורך ובהנחיית המנהל, שאר העובדים יצאו לחופשה על חשבון ימי החופשה שצברו, וזאת החל מיום ההודעה, 22.3.20 ועד ליום 16.4.20; וכי מיום 8.4.20 ועד ליום 15.4.20 עובדי המשרד יהיו בחופשה מרוכזת.

נספח 3: מכתב נציב שירות המדינה והממונה על השכר והסכמי העבודה מיום 21.3.20

נספח 4: מכתב סמנכ"ל בכיר למינהל ומשאבי אנוש במשרד להגנת הסביבה מיום 22.3.2020

53. כאמור, ביום 19.4.2020 הוארך תוקף התקנות עד ליום 30.4.2020. לא ידוע בשלב זה האם התקנות יוארכו פעם נוספת.

4.ג. צמצום מערך האכיפה הסביבתית ותוצאותיו

54. בהמשך לדיונונו עד כה, גם באשר לעובדה שצמצום הפיקוח פגע משמעותית ביכולתו של המשרד להגנת הסביבה לבצע את עבודתו, לא יכולה להיות מחלוקת.

55. זאת, שכן המשיב 1, מנכ"ל המשרד מר גיא סמט, ציין זאת מפורשות. כך, פורסמו בראיון עימו הדברים הבאים:

"עם זאת, סמט מודה שהמחסור בכוח האדם מקשה על האכיפה כנגד עבירות סביבתיות. "אני יודע על בעיות כמו השלכת פסולת בניין ומפגעי אסבסט, הקבלנים מנצלים את המצב ואנחנו רואים יותר מהעבירות האלה בתקופה הזאת", הוא אומר. "אני לא אגיד שהאכיפה היא כמו בימים רגילים, כמות כוח האדם ודאי לא מיטבית, אבל המצב היום כולו לא מיטבי."

נספח 5: רחלי ווקס, "זיהום בחסות הקורונה", 16.4.20 זווית

56. בשים לב למחסור במשאבים הקיים ממילא במערך הפיקוח על הגנת הסביבה, קיצוץ בכוח האדם במערך האכיפה של המשרד להגנת הסביבה פוגע אנושות ביכולת לאתר ולטפל במפגעים סביבתיים חמורים. בפשטות, הפרצה שנוצרת בעת השבתת מפקחי המשרד היא פרצה הקוראת לגנב וברי כי השלכות היעדר הפיקוח עשויות להיות בכייה לדורות, הן מכיוון שבחלק מהמקרים יהיה קושי להחזיר את המצב לקדמותו והן מכיוון שהסיכוי לאתר מעוולים סביבתיים, דוגמת משליכי פסולת בשטחים פתוחים, ולאסוף ראיות ביחס לעבירות שביצעו, לאחר זמן, הוא משימה בלתי אפשרית.
57. ואכן, למרות הסגר, המונע מהציבור להיחשף למפגעים הסביבתיים המתבצעים בסביבתם, העדויות להתגברות כמות המפגעים הסביבתיים, שאינם מטופלים מצטברות.
58. כאמור להלן, העותרת לא קבלה מענה לפנייתה למשיב 2 בעניין מספר המפקחים הממשיכים בעבודתם בימים אלו. ניתן להעריך כי מספר המפקחים שהוצאו לחופשה משמעותי לאור תגובות מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה המצוטטות בתקשורת. כך, לדוגמה, מובאת תגובת מנכ"ל המשרד בכתבה שפורסמה ביום 16.4.20 בכתב העת "זווית", בכתבה שעסקה בנושא "זיהום בחסות הקורונה" כדלקמן:
59. כאמור, כפי שעולה מנספח 5, מנכ"ל המשיבה 2 עצמו מודע לכך שהמצב מנוצל על-ידי קבלנים, כך שמתבצעות עבירות רבות מהרגיל של השלכת פסולת בניין ומפגעי אסבסט.
60. כך עולה גם מהמידע שמדווח ונאסף על ידי העותרת. להלן מקבץ מפגעים שבוצעו בתקופה זו, הידועים לעותרת (וברור כי לידיעת העותרת מגיע רק מיעוט קטן של העבירות שבוצעו בפועל ברחבי הארץ).
61. **זיהום משפכים וקולחים.** ידוע לעותרת על הזרמות, שלמיטב ידיעתה בוצעו ללא היתר, של שפכים וקולחים לנחלים ולים:
62. זרימת שפכים או תשטיפים מזוהמים מנקז באזור תעשייה במפרץ חיפה (נקז "חלוצי התעשייה"). בסמוך לנקז, בים, נצפו כתמי זיהום ובחוף בקרבתו נצפו עשרות אלפי כדוריות מיקרופלסטיק, המשמשים חומר גלם של למפעלים המיצרים מוצרים פלסטיק. מקורם לא ידוע, אך למיטב ידיעת העותרת כדוריות ממין זה מיוצרות במפעל כרמל אולפינים הפועל באזור התעשייה של מפרץ חיפה.
- הזיהום נצפה בסיוור במקום של רכז הים והחופים של העותרת, ד"ר יובל ארבל (להלן: "ד"ר ארבל"), יחד עם פעיל סביבה נוסף ביום 29.3.20.

זיהום ים מול מוצא נקז חלוצי התעשייה. צילומים: יאיר גיל

נספח 6: דיווח על מפגע הזיהום מנקז חלוצי התעשייה באתר הפייסבוק של העותרת מיום

2.4.20

63. יצוין כי הנקז ידוע לעותרת כמקור זיהום לאורך זמן והתשטיפים הזורמים ממנו נדגמו על ידה בעבר, יחד ד"ר ג'ק סילבמן ממכון הלאומי לחקר ימים ואגמים ובדיקות זוהו מזהמים שונים, לרבות ריכוז גבוה של תרופה פסיכיאטרית (קרבומוזפין) המיוצרת במפעל סמוך. ידוע לעותרת שבשנתיים האחרונות נפתחו לפחות שני הליכי אכיפה, כנגד אולם חתונות ומפעל מזון) על הזרמות תשטיפים או שפכים מזהמים לנקז זה.

64. ביום 19.3.2020 התגלה זיהום ים בשמן (7,500 ליטר), ממקור לא ידוע, בנמל חיפה. במקרה זה מקור המידע הוא הודעת דוברות המשרד להגנת הסביבה. מקרה זה טופל על ידי מפקחי המשרד למרות המגבלות.

זיהום ים (צילום: היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית, המשרד להגנת הסביבה)

נספח 7: דיווח על זיהום הים בנמל הדלק של חיפה מיום 22.3.2020

65. הזרמת קולחים לים ממתקן טיהור שפכים נהריה. למיטב ידיעת ד"ר ארבל, ההזרמה נעשתה בלי היתר הזרמה לים. נקודת ההזרמה לים הייתה ממוצא נחל שעל מצפון לנהריה, סמוך לחופי אכזיב (גן לאומי, שמורת טבע כפר הנופש).

66. המידע מבוסס על מפת משרד הבריאות שעודכנה ב-17.4.2020, וד"ר ארבל בדק את המידע מול פקח רשות הטבע והגנים ומול מנהלת תחום במשרד הבריאות. לידי ד"ר ארבל הגיע מידע על זיהום מהזרמות קולחים או שפכים גם בנחל פולג (חוף פולג בנתניה). מידע זה אומת מול תושבים המתגוררים בסמוך. מידע נוסף, אותו לא הצליח ד"ר ארבל לאמת, התקבל על הזרמות לנחל נעמן (חופי עכו), ולחוף מי עמי באשדוד, דרך נחל לכיש.

67. הזרמת שפכים לנחל אלכסנדר. שפכים שמקורם בשטחי הרשות הפלשתינית (אזורי C ו-A), שבהם פסדי עופות ודם ממשחטה, וכן שפכים מבתי בד ומחצבות. בחודש האחרון התווספו לזיהום קולחים ממט"ש חדרה, המייצר קולחים שניוניים, שאינם ברמה הנדרשת להזרמה לנחלים. יצוין כי ההזרמה מנחל חדרה נעשתה בהתאם לצו הרשאה.

המידע של ד"ר ארבל לגבי זיהום חופי בית ינאי ומכמורת, ליד שפך נחל אלכסנדר, מבוסס על מפת חופים חשודים/מזוהמים של משרד הבריאות ומנהלת התחום באגף בריאות הסביבה במשרד הבריאות. החשדות נבדקו מול מפקח ניטור נחלים של רשות הטבע והגנים, רכזת הנחלים של העותרת, שהיא משקיפה בדיוני ועדת צווי הרשאה לנחלים ותושבים בעמק חפר. בנוסף, עובד של העותרת נסע לשטח ביום 1.4.2020 וצילם את הנחל ממורד הגשר שמעליו, על כביש 4, ליד קיבוץ מעברות. בצילומים ניתן לזהות קצף אופייני להזרמת קולחים באיכות ירודה.

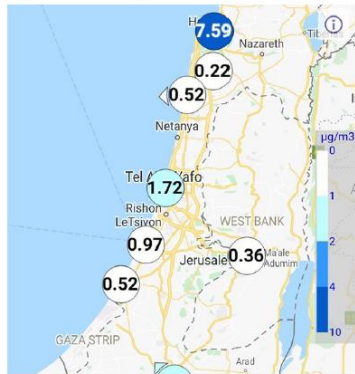
קולחים באיכות ירודה בנחל אלכסנדר

68. **זיהום אויר וריחות קשים.**

69. למרות ירידת זיהום אוויר ברב הארץ כתוצאה מירידה בנפח התחבורה, ידוע לעותרת על ריכוזי בנזן גבוהים סביב בית הזיקוק בחיפה ומפעלי תשלובת בז"ן שנמדד בחודש האחרון בתחנות הניטור שם. אם כי המדידות כנראה לא חרגו מהתקנות היתה חציה של ערכי הסף המוגדרים בתקנות, כיוון שמדובר במדידות חלקיות, שכן דווח בחודש האחרון על תקלות חוזרות ונשנות בתחנות ניטור בחיפה, שהשבתו חלק מתחנות הניטור, באופן שמנע פיקוח ואכיפה אפקטיביים. כך, לדוגמה, תחנת ניטור מספר 6 הממוקמת מערבית לבז"ן היתה מושבתת 6 ימים ברציפות בשל תקלה, שלמיטב ידיעת ד"ר ארבל, מטופלת בדרך כלל תוך מספר שעות עד יממה. הדיווחים על המפגעים רבים. לדוגמה, כך לדוגמה פורסמו נתונים על הזיהום ביום 3.4.20 וביום 11.4.20 בישומון "אויר בסביבה" של המשרד להגנת הסביבה.⁶

⁶ האירועים מתועדים באתר מני"א, מרכז ניטור ארצי של המשרד להגנת הסביבה <http://www.sviva.gov.il/subjectsEnv/SvivaAir/AirQualityData/NationalAirMonitoing/Pages/default.aspx>

Photos from Ravit Stossel's post in מנקים את מפרץ חיפה - קבוצת דיונים

Like Comment Share Tag Photo Options Send in Messenger

Ravit Stossel - מנקים את מפרץ חיפה - קבוצת דיונים

Admin · April 3 ·

בוקר שישי, בזמן גבוה במורד הרוח ממתחם בז"ן גם בימי קורונה, גם כשכמעט אין תחבורה בחוץ ולכן... #סוגריםאתבזן! מקדמים את #מפרץהחדשנות!

58

107 Comments

28 Shares

Like Comment Share

View 43 more comments

6 of 53

Ravit Stossel

יודעת שקשה לך עם המענה והעובדות לאשורן, ככה זה ברשת, לא כמו במרכז המבקרים השבויים של בז"ן

Like · Reply · 2w

1

Ravit Stossel · Ishai Wolfovitz

Write a comment...

דיווח על מדידות בנזן גבוהות ממתחם בז"ן, למרות מיעוט התחבורה, מדף הפייסבוק של קבוצת "מנקים את מפרץ חיפה מיום 3.4.20"

70. מפגעי ריח קשים מחוות המכלים של תש"ן בקריות. דווח על ריחות קשים מנשוא, עד לגרימת בחילות, מהם סבלו תושבים בקרית חיים בדירותיהם ובמרכז המסחרי בקרבת חוות המכלים. למיטב ידיעת ד"ר ארבל, צוות המריחים של המשרד להגנת הסביבה הושבת. המפגע החל כבר בדצמבר, עוד קודם למגיפת הקורונה, והיה אמור להיבדק על מנת שיטופל. עם זאת, למיטב ידיעת ד"ר ארבל, בדיקה של התנדפות אדי הדלק מהקרקע המזוהמת לאחר גשמים, שהייתה אמורה לבחון את הבעיה לפני מספר שבועות, נדחתה בשל המגבלות החלות בתקופת הקורונה.

המידע של ד"ר ארבל לעניין מפגעי הריח מבוסס על סיורים שהוא ערך במספר אתרים סביב חוות המיכלים ומידע שקיבל מאיגוד ערים לאיכות סביבה במפרץ חיפה.

71. קיימים דיווחים על תקלות באסדת לויתן, שבעקבותיהם הופעל הלפיד באסדה, האמור לשרוף את הגזים הנפלטים דרכו לאוויר. עם זאת, יעילות שריפת הגזים פוחתת, למיטב ידיעת ד"ר ארבל (המבוסס על מידע בעל פה מפרופ' דוד ברודאי), כשיש רוח. לא ברור לעותרת מה רמת ההשפעה של היעדר הפיקוח על היקף התקלות, אך מאז פברואר תועדו כבר יותר מ-15 הפעלות לפיד כנ"ל.

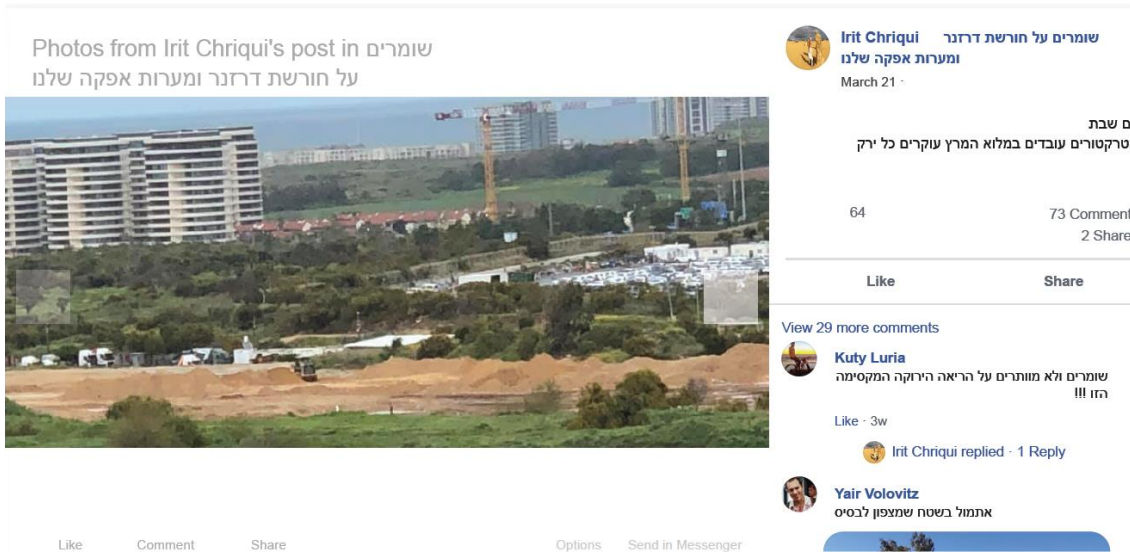
המידע שבידי ד"ר ארבל מבוסס על הודעות חברת נובל אנרג'י לנציגי התושבים והרשויות המקומות, תכתובות עם הממונה על ענייני הנפט במשרד האנרגיה ותיעוד תושבים של הלפיד מחוף דור-נחשולים. בנוסף, הגיעו אל העותרת תלונות רבות על הימצאות זפת על חופי חוף כרמל, מול האסדה. תופעה זו היא חדשה ולא ברור אם במצב הקיים נבדקה האפשרות שמקור הזפת באסדה.

72. ריכוזים גבוהים של אוזון נמדדו למיטב ידיעת ד"ר ארבל, במהלך חודש מרץ 2020, בכמה מקומות במישור החוף. המידע מבוסס על דו"ח של ד"ר רויטל גולדשמיט ממרכז מידע סביבתי. דיווחי המשרד להגנת הסביבה גם הם התייחסו למפגע זה במסגרת דיווח על הפחתת זיהום האוויר בעת הסגר הקורונה.

73. חריגות של זיהום אוויר (חלקיקים מרחפים) ליד שפיה דווחו לד"ר ארבל מספר פעמים במהלך חודש מרץ.

74. **עבודות תשתית ובניה ללא היתר** הם סוג נוסף של מפגעים סביבתיים חמורים.

75. ידוע לעותרת על תלונות של תושבים ברמת השרון על ניצול המצב לחידוש של עבודות לא חוקיות בגבול תל אביב ורמת השרון, דרומית לצומת גלילות. מדובר בהפרות חוק ידועות של מפעיל אתר פסולת, אשר הרשויות כבר נקטו נגדו בהליכים, לרבות הליכים משפטיים, ללא הצלחה. כחודשיים לפני מצב החירום המשטרה הירוקה פעלה נגד מפעיל האתר וחסמה כניסת משאיות באתר, אך בחסות המצב והיעדר האכיפה – ההפרות, של השתלטות על שטחים ועבודות עפר בשטח התחדשו.

21.3.20 **צילום מתוך דף הפייסבוק של קבוצת "שומרים על חורשת דרזנר ומערות אפקה שלנו"** מיום

נספח 8: תכתובת מייל בין תושב לגורמים בעיריית רמת השרון בעניין המפגע תלונות של תושב בפברואר- מרץ 2020

76. עוד למיטב ידיעת ד"ר ארבל נעשתה הזנת חול לחופים ועבודות תשתית בסביבה החופית בנהריה ביום 23.3.20, וכן בנתניה ובקריית חיים, מחוף יהודית נאות ועד חומת חוות המכלים של תש"ן. העבודה כוללת העברת חול, העמסת חול ויישור שטח, כשהעבודות נערכו ללא פיקוח צמוד כנדרש מעבודות המתבצעות בתחום הסביבה החופית.

המידע מתבסס על תלונות תושבים לצלול ותייעוד של ד"ר ארבל ושל רכזת הנחלים של צלול, הגב' דליה טל בנתניה בכל השבוע בין 22.3.20 – 29.3.20 ובקריית חיים במהלך החודש האחרון.

77. **בנית גדר לכל רוחב החוף ואל תוך היס במושב שבי ציון:** למיטב ידיעת ד"ר ארבל, המתבססת על שיחה עם המשרד להגנת הסביבה, המשרד שלח לראש המועצה התראה לפירוק הגדר, עם המלצה לפרק אותה בעצמם. ראש המועצה הודיע בשבוע האחרון כי "לאור המצב לא נחל בפעולות אכיפה". מהמשרד להגנת הסביבה נמסר לד"ר ארבל כי אם המועצה לא תפרק את הגדר, יוצא להם צו פירוק, אך רק כשהמצב יתבהר.

צילום הגדר בחוף שבי ציון

78. **כריתת עצים ללא רישיון כריתה תקף** היא תופעה נוספת, לא הפיכה, שהתרחבה.
79. למיטב ידיעת החתומה מטה, על פי מידע בקבוצות ווטסאפ של תושבים בהרצליה בהם חברה הח"מ, תושבים בהרצליה הזעיקו את העירייה כשגילו כריתת עצים מצפון לשכונת נחלת עדה בצפון העיר. לאור השיהוי בטיפול בנושא לא ידוע אם ניתן היה לאתר עדיין את העבריינים.
80. במסגרת פיתוח שכונת מורדות ארנונה בירושלים החלו בשטח עבודות הכנה לקראת כריתת 151 עצים לפני שניתן היתר כריתה. התושבים וארגונים סביבתיים טוענים שמדובר במחטף בחסות הקורונה, שכן פרסום הבקשה לכריתה נעשה, בעיצומו של הבידוד, ימים ספורים לפני פסח, באופן שמונע מהתושבים להתנגד.. בעקבות הפרסום הוגש ערר כנגד בקשת הכריתה. בכל מקרה עבודות ההכנה לעקירה יוצרות עובדות פיזית בשטח בעוד הערר על בקשת הכריתה נבחנת.

עבודות הכנה לכריתה סמוך לשכונת ארנונה. צלם לא ידוע

נספח 9 : כתבה בקול העיר ירושלים בנושא כריתת העצים סמוך לארנונה מיום 15.4.20

81. **כריתת עצים במחנה סירקין**. למיטב ידיעת ד"ר ארבל, במהלך החודש האחרון נמשכות עבודות לכריתת חורשת אקליפטוסים (3000 עצים) במחנה סירקין, וזאת מבלי שפורסמו בקשות לרישיונות כריתה

המאפשרים להגיש עררים כנגדן. המידע מבוסס על דיווח תושבים המתגוררים בפתח תקווה מ"מטה מאבק סירקין"), אשר תיעדו את כריתת העצים ביום 22.3.20.

נספח 10: מייל שנשלח מתושב שכונת בילינסון בפתח תקווה לפקיד היערות ביום 22.3.20

במחנה סירקין

ד. הפרק המשפטי

82. קשה להמעיט בחשיבות השמירה על הסביבה וההשלכות של מפגעים סביבתיים על החיים ועל איכות החיים, וחשיבותם הוכרה גם בפסיקה. כך בבג"ץ 4128/02 **אדם טבע ודין נ' ראש ממשלת ישראל**, פ"ד נח(3) 503 (2004) קובע כבוד הנשיא (בדימוס) ברק:

"האדם הוא חלק מסביבתו. הוא מקיים עם סביבתו יחסי גומלין. הוא משפיע על סביבתו והוא מושפע ממנה. הקרקע, המים, האוויר הם היסודות לקיום האנושי... הם הבסיס לקיום הפיזי. הם הבסיס לקיום הרוחני. איכות החיים נקבעת על-פי איכות הסביבה. אם לא נשמור על הסביבה, הסביבה לא תשמור עלינו. מכאן החשיבות הרבה - לכל פרט ופרט ולחברה ככלל - בשמירה על איכותה של הסביבה שבה מתנהלים חיינו. ... אכן, אחד האתגרים החשובים ביותר של ימינו (בעולם ובישראל) הוא זה של איכות הסביבה. יש בו ביטוי לצורך של "שמירת הטבע והנוף-מעשה בראשית - בלא שיד אדם תקלקל את מעשה הבריאה" (השופט מ' חשין בבג"ץ 2920/94 הנ"ל, בעמ' 455). אחד הערכים החברתיים הראויים להגנה הוא זה של שמירה על משאבי הטבע...".

83. נוכח חובת הקיצוב בזמנים אלו, ושהדבר אינו דרוש במישרין להכרעה, נזכיר כי הצדק הסביבתי, כאשר פורטים אותו לעקרונות מנחים, כולל שלושה עקרונות בסיסיים העומדים ביסוד הצדק החלוקתי-סביבתי:

(1) יש להעדיף הסדרה שגורמת להפנמה אפקטיבית של החצנות סביבתיות ובטיחותיות. זאת, תחת ההנחה שבמקרים רבים, בנוגע לנזקים סביבתיים ובטיחותיים, כללים משפטיים של אחריות אקס-פוסט יהיו בלתי ישימים, נוכח קושי לישמם הלכה למעשה (בין אם בשל קושי בהוכחת הקשר הסיבתי, קושי באיתור הניזוקים, או חוסר יכולת של המזיקים לעמוד בדעיבת בעלויות של הנזק שנגרם בשל פעילותם);

(2) במסגרת ההחצנות יש להתחשב במכלול הנזקים, לרבות נזקים עקיפים הנובעים מהפגיעה בסביבה, ולרבות נזקים שקיימים פערי מידע באשר לעוצמתן הצפויה או להסתברות התרחשותם;

(3) יש לפעול להקצאה שוויונית של החשיפה למפגעים סביבתיים ובטיחותיים. משמע, אין להטיל את הנטל הנובע מהחשיפה למפגעים הסביבתיים והבטיחותיים רק על קבוצת אוכלוסייה מסוימת.

84. במקרה הנוכחי, עסקינן בשלב הראשון – מניעת המפגעים. היעדר מניעה אפקטיבית, היכולת של הציבור להביא לתיקון העוול שנגרם לו אינה אפקטיבית דיה.

85. על רקע זה, נפנה לדון בפרשנות תקנות הגבלת שעת החירום.

1.ד. תקנות החירום אינן מגבילות את עבודתם של פקחי המשרד להגנת

הסביבה

86. תקנות שעת החירום הן החריג להסדר השגרה. ההסדר החל בשגרה, הוא כי על העובדים המשמשים כמפקחים במשרד להגנת הסביבה לעבוד בהיקף מלא.
87. משכך, עלינו לבחון את הפרשנות של תקנות שעת החירום על מנת להבין האם החריג חל על פקחי המשרד להגנת הסביבה אם לאו.
88. בהקשר זה, נציין כי מטבע הדברים, בשים לב להיותן של תקנות שעת חירום חריג להסדר החוקי, יש לפרש אותן בצמצום.
89. מכל מקום, כפי שנראה להלן, פרשנות לשונית של התקנות, כמו גם פרשנות תכליתית שלהן, מביאה למסקנה כי אין להחיל אותן על פקחי המשרד להגנת הסביבה.
90. זאת, שכן אין מדובר בעובדים שמבצעים את עבודתם **במקום עבודה**. ממילא, הוראות התקנות, שעוסקות כולם במניעת שהייה **בו זמנית** במקום עבודה **סגור** אינן רלוונטיות למי שעובדים בחוץ, ומבצעים פיקוח בשטחי הגופים המפוקחים ובשטחים הפתוחים.
91. **לשון התקנות** – כפי שפורט לעיל, לא יכול להיות ספק כי התקנה הרלוונטית למשרד להגנת הסביבה היא תקנה 2(ב)(9) לתקנות שעת החירום. מפאת חשיבותה, נביאה בשנית:

”2(ב)(9) על אף האמור בתקנת משנה (א), מספר העובדים המרבי המותר לשהייה **בו – זמנית** בגופים המפורטים להלן יהיה כמפורט לצדם, **ובלבד שהגופים צמצמו, ככל האפשר, את מספר העובדים למספר הדרוש לצורך הבטחת פעילותם החיונית**:

(9) משרד ממשלתי שאינו מנוי בתקנות משנה (1) עד (8) – 30 אחוזים ממצבת העובדים, ואולם רשאי המנהל הכללי של משרד ממשלתי להורות על העלאת מספר העובדים המרבי המותר **לשהייה בו-זמנית** באותו משרד ממשלתי עד לשיעור של 35 אחוזים ממצבת העובדים, אם מצא כי העלאה כאמור נדרשת לצורך הבטחת פעילותו החיונית של המשרד; הורה המנהל הכללי של משרד ממשלתי כאמור, ומצא הממונה כי לשם הבטחת פעילותו החיונית של אותו משרד נדרשת העלאה נוספת של מספר העובדים המרבי המותר **לשהייה בו-זמנית**, רשאי הוא להורות על העלאת השיעור האמור מעבר ל-35 אחוזים ממצבת העובדים, ובלבד ששיעור התוספת הכוללת של העובדים בכלל משרדי הממשלה שהוראות פסקה זו חלות עליהן, לא יעלה על 2 אחוזים מכלל העובדים במשרדי הממשלה האמורים”

92. לשון התקנות – ברורה. הן קבועות שני תנאים להגבלת מספר העובדים:

- (1) הגבלה מספרית - הנוגעת ל שהיה באותו הזמן של מספר עובדים במרחב אחד.
- (2) הגבלה מהותית על מי שצלחו את המשוכה המספרית – כי העובדים שיישארו במשרד, קרי, שיחלקו מרחב עבודה משותף, יהיו עובדים דרושים להבטחת הפעילות החיונית

93. משמע, בהתאם ללשון התקנות, גם אם מספרית רשאי המשרד לקבוע כי דרושים לו 30% מהעובדים שינכחו במרחב משותף אחד לשם פעילותו, הוא נדרש להפעיל שיקול דעת מהותי לבחון מי מבין אותם 30% מהעובדים דרוש "להבטחת הפעילות החיונית".
94. משכך – עבודתם של פקחי המשרד להגנת הסביבה אינה מצומצמת מכוח התקנות, שכן לא מתקיים בהם התנאי הראשון. **הם כלל אינם שוהים "בו זמנית" במשרד עם עובדים אחרים.** משכך, בהתאם ללשון התקנות, מתייטר הצורך לבחון את התנאי השני, בדבר היותם של פקחי המשרד להגנת הסביבה דרושים ל"הבטחת הפעילות החיונית" של המשרד (הגם שכפי שנראה מיד, גם אם תבחן שאלה זו, המסקנה תהיה שיש להורות על המשך עבודתם של פקחי המשרד להגנת הסביבה).
95. פרשנות זו של לשון התקנות נלמדת גם מסביבת החקיקה. כפי שצוין לעיל – **התקנות קובעות במפורש כי עבודה במרחב הפתוח לא תצומצם.**
96. משמצאה הממשלה שאין כל קושי בשהייה של עובד בניין באתר הבניה, ממילא אין קושי בשהייה למספר דקות של הפקח מטעם המשרד להגנת הסביבה באותו האתר.
97. **תכלית התקנות** – בשים ללב ללשון הברורה של התקנות, ניתן לסיים את המסע הפרשני בה (ראו לדוגמא: בג"ץ 7755/14 צלול נ' הממונה על ענייני הנפט (28.12.2016); עת"מ 44280-02-19 חה"כ כהן פארן נ' מנהל אגף איכות אוויר ושינוי אקלים (18.3.2020)).
98. יחד עם זאת, גם פרשנות תכליתית תומכת באותה המסקנה.
99. בהקשר זה, אין בנמצא פרוטוקולים של דיוני הממשלה, שיכולים ללמד במישרין על התכלית הסובייקטיבית של מתקיני התקנות. יחד עם זאת, התכלית הסובייקטיבית והאובייקטיבית ברורות – **המטרה של התקנות היא למנוע הדבקה בקורונה בשל שהייה במרחב משותף סגור.**
100. תכלית זו עולה מאין ספור עדכוני הממשלה, היא עולה מהדיונים שכבר התקיימו בתקנות שונות של שעת החירום בבית המשפט, והיא שעומדת ביסוד הרציונאלי של "בידוד חברתי" וצמצום מגעים בין האוכלוסיה.
101. ונדגיש – התכלית של התקנות אינה לחסוך בשכר העובדים. מקום שבו אין מגבלה על ביצוע העבודה, ומקום שבו העבודה מלכתחילה בוצעה שלא מהמשרד הפיזי, ממילא אין בהספקת העבודה כדי להגשים כל תכלית שעומדת ביסוד התקנות.
102. ונציין בהקשר זה – ההליך הנוכחי לא עוסק במקרה שבו על דרך הכלל העובד ביצע את עבודתו במשרד הפיזי, אבל ניתן להמשיך לבצע את העבודה ברמה כזו או אחרת מרחוק. **מדובר במצב שבו מלכתחילה העובד לא ביצע את העבודה במשרד הפיזי.**
103. נוכח התכלית הברורה של התקנות, יש לפרש את הצמצום של העובדים לעובדים החיוניים בלבד ככפוף למגבלה הכמותית. קרי, כי מבין העובדים **שוהים באותו מרחב בו זמנית** על המשרד לברור רק את אילו שחיוניים להבטחת פעילותו החיונית. מקום שבו מדובר בעובדים שכלל אינם שוהים באותו המרחב עם יתר עובדי המשרד ועובדים במרחב הפתוח, לא חלות עליהם התקנות.
104. ונציין עוד, להשלמת התמונה, כי גם חזקת ההתאמה החוקתית מביאה למסקנה שיש להעדיף את הפירוש שמבטיח הגנה על הסביבה, על פני זה שמצמצם את ההגנה על הסביבה, נוכח המעמד החוקתי של קניין הציבור המגולם במשאבי הטבע וערכי הטבע המוגנים.

2.ד. למצער – יש להורות על המשך עבודתם בהיקף מלא של פקחי המשרד להגנת הסביבה משהם מספקים שירות ליבה חיוני של המשרד להגנת הסביבה

105. עמדו על כך שפרשנות לשונית ותכליתית של תקנות שעת החירום מביאה למסקנה כי אלו אינן חלות על פקחי המשרד להגנת הסביבה, משמדובר בעובדים שאינם עובדים במקום עבודה כהגדרתו בתקנות.
106. לחילופין בלבד, נעמוד על כך שאפילו אם התקנות היו חלות על המפקחים, היה מקום לקבוע כי הם בגדר עובדים הדרושים להבטחת פעילותו החיונית של המשרד.
107. בהקשר זה נציין כי מדובר בעשרות בודדות של עובדים. זאת, למול אלפי נותני השירותים למשרד להגנת הסביבה (אשר לא ברור אם הם נמנו כלל במכסת העובדים של המשרד, שעל בסיסה חושבו 30% מהעובדים), ולמול מאות אלפי עובדי מדינה במשרדי הממשלה השונים.
108. לענייננו, כידוע, הליך בחינת סבירותה של החלטה מנהלית נעשה בשלושה שלבים – סבירות פרוצדוראלית, סבירות מהותית והסעד (ראו בין היתר רע"פ 244/12 לוי נ' מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה (19.5.2013); בג"ץ 8730/03 שירותי בריאות כללית נ' שר האוצר (21.6.2012). ראשית, יש לבחון את סבירותה הפרוצדוראלית של ההחלטה, קרי, האם ההחלטה התקבלה באופן הראוי. במסגרת זאת נבחנת השאלה האם ההחלטה נעשתה בסמכות, האם ניתנה לכלל הגורמים הרלבנטיים זכות טיעון ומעורבות בהליך, האם נאסף כלל המידע הראייתי הנוגע לעניין, האם ההחלטה התקבלה בשקידה ראויה, האם ההחלטה נתקבלה בהעדר ניגוד עניינים וכדומה. ככל שנפלו פגמים רבים יותר בהליך קבלת ההחלטה, כך יהיה מתחם הסבירות המהותי המסור לרשות מצומצם יותר, בנסיבות מסוימות יהיה בכך די להביא לבטלות ההחלטה כולה (ראו בג"ץ 1027/04 פורום הערים העצמאיות נ' מועצת מקרקעי ישראל פסקה 35 (9.6.2011)). שנית, נבחנת הסבירות המהותית של ההחלטה. במסגרת זאת, נבחנת השאלה האם שקלה את כלל השיקולים הנוגעים לעניין, והאם נתנה את המשקל הראוי לשיקולים השונים (ראו לדוגמא ע"מ 8284/08 תעשיות אבן וסיד בע"מ נ' מינהל מקרקעי ישראל (13.9.2010)); בג"ץ 389/80 דפי זהב בע"מ נ' רשות השידור פ"ד לה(1) 445, 421 (1980)).
109. באשר לשלב הראשון של בחינת הסבירות, משלא ניתן כל מענה על ידי המשיבים ממילא, אין העותרת יודעת בשלב זה האם התקיים הליך מנהלי תקין להגדרת חיוניותם של עובדים שונים במשרד, ובהתאם, האם ניתנה עדיפות לאי הוצאתם לחופשה של עובדי מערך האכיפה. לאחר שתקבל תשובת המשיבים בעניין זה, שומרת לעצמה העותרת את הזכות להשיב לדברים.
110. מכל מקום, לא יכול להיות ספק כי במסגרת שיקולי המשרד היה עליו לשקול לכל הפחות את ארבעת השיקולים הבאים (וככל שלא נשקלו, ממילא מדובר בפגם חמור בהליך קבלת ההחלטה המנהלית):
111. ראשית, מבחינת סכנת ההדבקה וההידבקות בקורונה, עבודתם של המפקחים היא בחלקה הגדול עבודת שטח. לא מדובר בהתקהלות במקום העבודה, העלולה להגביר את ההדבקה בקורונה. לכל היותר, ניתן היה להנחות את המפקחים לדווח על מצאיהם מרחוק, כדי להימנע מהגעה למקום העבודה המשרדי. שיקול זה עמד, מן הסתם, לצד השיקולים הכלכליים ואחרים, בעת קבלת ההחלטה על החרגת עובדי הבניה והתשתיות ממגבלות ההעסקה, כל זמן שמדובר בעבודה מחוץ למבנים סגורים.
112. שנית, מבחינת חיוניות עבודת מערך הפיקוח, היה צריך לבחון את היקף הסיכונים הסביבתיים הצפויים, לאור החרגת ענפי משק שונים, המפורטים בהמשך, ממגבלות התעסוקה. בחינת התקנות מעלה כי פעילותם של חלק גדול מהתעשיות המזהמות, המכבבות מדי שנה בראש מדד ההשפעה

הסביבתית השלילית שמפרסם המשרד להגנת הסביבה, נמשכת כסדרה. במצב זה, מודעות המזהמים להיעדר אכיפה מהווה תמריץ חזק להחצנת העלויות הסביבתיות, בין במכוון, במטרה לצמצם עלויות, ובין מתוך אדישות. כך לדוגמה, היעדר האכיפה עשוי לעודד חיסכון באמצעות השלכת פסולת בשטחים פתוחים, תוך חיסכון של עלות היטל ההטמנה. בין ענפי המשק המוחרגים לגמרי או במידה רבה ממגבלות ההעסקה ניתן למנות את הענפים הבאים :

113. תקנה 2(ג) מחריגה מתחולת התקנות את ענפי הבניה והתשתיות, כל עוד העבודות לא מבוצעות במבנה סגור. ענפים אלו יכולים להמשיך ולהעסיק 100 אחוז ממצבת העובדים שלהם. דהיינו, כמות פסולת הבניין המיוצרת, לדוגמה, לא מצטמצמת, אך היעדר אכיפה מהווה תמריץ להגברת הבעיה הקיימת גם בשגרה של השלכת פסולת הבניין, לרבות פסולת מסוכנת כמו אסבסט, בשטחים פתוחים, וראו דברי סמנכ"ל המשיבה 2, שהובאו לעיל (סעי' 30).

114. תקנה 2(ב)(8) מאפשרת את המשך פעילותן של תעשיות ביטחוניות וספקי השירות והמוצרים שלהם בהיקף של 50% ממצבת העובדים.

115. תקנה 2(י) מחריגה מתחולת התקנות תעשיות מזהמות, כשהיא קובעת כדלקמן :

(י) תקנות משנה (א) עד (ט) לא יחולו על הגופים המפורטים להלן, אלא אם כן הם מנויים בתקנת משנה (ב)(1) עד (9) ו-(11) או בתקנת משנה (ד) :

(1) מפעל למתן שירותים קיומיים שאינו חברה ממשלתית או תאגיד ;

(2) **מקום עבודה שתחום פעילותו מפורט בתוספת, ובלבד שצמצום, ככל**

האפשר, את מספר העובדים למספר הדרוש לצורך הבטחת פעילותו החיונית.

116. התוספת, המפרטת את מקומות העבודה המוחרגים מהתקנות מכוח תקנה 2(י)(2), מאפשרת, בין היתר, את עבודתם של מירב המפעלים בתחום האנרגיה, לרבות מתקני ייצור חשמל, אסדות הגז, תעשיות הנפט הגולמי ומוצריו וגפ"מ. כמו כן היא מחריגה מפעלי מזון, שינוע והובלת מטענים, שירותים חקלאיים וחברות ומחסני הדברה. דהיינו, התקנות מאפשרות את המשך פעילות הליבה של מירב התעשיות התורמות לזיהום האוויר, היס, הקרקע ומי התהום.

117. תקנה 2(יא) מסייגת את הפטור ביחס לעובדי המעטפת של מי שתקנה 2(י) חלה עליו. עובדי מעטפת מוגדרים בתקנות כעובדים שאינם עסוקים בליבת הפעלות של מקום העבודה, למעט עובדי ניקיון, אבטחה או מחשוב.

118. **שלישית**, בימים של שגרה, המשרד להגנת הסביבה מקבל דיווחים מהציבור על מפגעים סביבתיים משמעותיים. מגבלות התנועה שהוטלו על הציבור, בנוסף על היעדר מפקחים בשטח, מהווים תמריץ לביצוע הפרות, כגון השלכה של פסולת בשטחים פתוחים ועוד.

119. **רביעית**, כפי שפורט לעיל, מערך האכיפה הסביבתית סובל ממחסור חמור במשאבי כוח אדם, שאינו מאפשר לו לעמוד ביעדיו בצורה ראויה גם בימים של שגרה, ולפיכך, מקל וחומר שהנזק מצמצום נוסף שלו אינו סביר.

120. בהנחה, שהשיקולים לעיל לא נלקחו בחשבון או לא ניתן להם משקל ראוי, ההחלטה חורגת ממתחם הסבירות, משהיא פוגעת משמעותית בשירות ליבה חיוני של המשרד להגנת הסביבה.

121. ומכך – **לסבירות המהותית.**

122. במסגרת הפרק העובדתי, עמדנו על כך ששירותי הפיקוח והאכיפה של המשרד להגנת הסביבה הם שירותים **מצילי חיים**. מדובר במערך שחשיבותו לא נופלת ממערך הרפואה או המשטרה, הגם שהוא מצומצם מאלו עשרות מונים. זאת, בנוסף לערכיות הרבה של מערך זה להגנה על איכות החיים, ועל הערך הרב שמגולם בערכי הטבע.
123. בהמשך לכך, ללא מערך הפיקוח והאכיפה, מתאיין הערך של מערכים משמעותיים אחרים של המשרד, ובראשם מערכי הרישוי, שכן אין משמעות כלל להיתרים ולמדיניות הנקבעים על ידי המשרד בהעדר כל גורם פיקוח המבטיח שאלו יאכפו.
124. ועוד – אירוע של מפגע סביבתי חמור, יכול כשלעצמו לחייב הסתת משאבים ציבוריים רבים, לרבות כוחות שיטור וביטחון, אמצעים טכנולוגיים, וכוחות רפואה, לצורך הטיפול במפגע הסביבתי. כך, לדוגמה, שריפות פסולת מחייבות הקצאה של מכבי אש ומשטרה; דליפות נפט מחייבות כלים כבדים ופעולות שיקום והצלה וכדומה.
125. למותר לציין כי אירוע רב נפגעים, דוגמת אירוע של דליפת חומרים מסוכנים, יכול להכביד בצורה ניכרת על משאבי מערך הרפואה.
126. קרי, כשל שינבע מהעדר פיקוח מתאים יכול לחייב, דווקא בשעת חירום זו, הפניית משאבים מהמאבק במגפת הקורונה להתמודדות דחופה עם מפגע סביבתי.
127. משכך, ישנו טעם כבר משקל להגדרתו של מערך הפיקוח והאכיפה כחיוני לתפקודו של המשרד.
128. למול שיקולים כבדי משקל אלו, לא עומדים טעמים משמעותיים להימנע מהגדרה כאמור של עובדי הפיקוח. כפי שצוין, מדובר **במספר מועט מאוד של עובדים**; אשר על דרך הכלל מצויים **במרחבים פתוחים** ללא סכנת הידבקות והדבקה; כאשר המפעלים והאתרים שעליהם הם מפקחים הם **מפעלים ואתרים שנקבע בתקנות שימשיכו בפעילותם חרף מצב החירום**.
129. ועוד כפי שצוין לעיל – דווקא העדר פיקוח אזרחי בתקופה זו, והעדר תשומת לב ציבורית, הם המעוררים חשש (מבוסס היטב) שימים אלו ינוצלו על מנת לבצע פעולות אסורות, פעולות שיגרמו לנזק לדורות.

ה. מיצוי הליכים

130. העותרת פנתה ביום 22.3.20 לראש הממשלה ולשר להגנת הסביבה בבקשה כי במסגרת היערכות המגזר הציבורי לעבודה במתכונת חירום עובדי המשרד להגנת הסביבה יוגדרו כעובדים חיוניים ולא תצומצם עבודת מערך הפיקוח של המשרד.
- נספח 11**: פניית העותרת לראש הממשלה ולשר להגנת הסביבה מיום 22.3.20.
131. נציין כי מכתב בנושא נשלח ביום 2.4.20 למשיב 2 על-ידי סגן ומ"מ ראשת המועצה האזורית עמק חפר, מר חיזקי סיבק, בשם ה"פורום המוניציפלי הירוק", המאגד יושבי ראש ועדות איכות הסביבה ברשויות בלמעלה מ-150 רשויות מקומיות בישראל, בקריאה לבחון את צמצום מערך האכיפה במשרד ובאיגודי הערים לאיכות סביבה.
- נספח 12**: מכתב הפורום המוניציפאלי הירוק לשר להגנת הסביבה מיום 2.4.20.
132. משהפנייה לא נענתה, ומכיוון שהמגבלות הוארכו ביום 19.4.2020, לא נותרה בידה ברירה מלבד הגשת עתירה זו.

סוף דבר

133. לבית המשפט הנכבד סמכות עניינית לדון בעתירה, משאין מדובר בהחלטה מכוח אחד מהחוקים המנויים בתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000.

134. לאור כל האמור לעיל, יתבקש בית המשפט הנכבד להיעתר לסעדים המבוקשים בפתח עתירה זו.

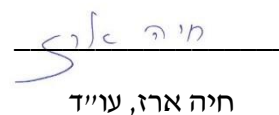
135. העתירה נתמכת בתצהיר רכז ים וחופים של עמותת צלול, ד"ר יובל ארבל.

אוהד רוזן, עו"ד

חגי קלעי, עו"ד

חיה ארז, עו"ד

ב"כ העותרת

היום, 21 באפריל 2020.